

Ενότητα 6^η Η ευθύνη για την παιδεία των νέων

ΣΩ: Ἄλλ' ὅμως σύ με φῆς, ὦ Μέλητε,	ΣΩ: Ἀλλά εσύ όμως ισχυρίζεσαι, ω Μέλητε,
τοιαῦτα ἐπιτηδεύοντα τοὺς νέους διαφθείρειν;	ὅτι ασχολούμενος με τέτοια διαφθείρω τους νέους;
Καίτοι ἐπιστάμεθα μὴν δήπου	Ακόμη κι αν γνωρίζουμε βέβαια,
τίνες εἰσὶ νέων διαφθοραί·	ποιες εἶναι οι διαφθορές των νέων·
σύ δὲ εἶπὲ εἴ τινα οἴσθα ὑπ' ἑμοῦ γεγεννημένον	και συ πες αν ξέρεις ὅτι κάποιος ἔχει γίνει εξαιτίας μου
ἢ ἐξ εὐσεβοῦς ἀνόσιον ἢ ἐκ σώφρονος ὑβριστήν.	εἴτε ἀπὸ εὐσεβῆς ἀνόσιος εἴτε ἀπὸ συνετός αλαζόνας.
ΜΕΛ. Ἀλλὰ ναί, μὰ Δί' ἐκείνους οἶδα	ΜΕΛ: Και βέβαια, μα το Δία, ξέρω ἐκείνους
οὓς σὺ πέπεικας σοὶ πείθεσθαι μᾶλλον ἢ τοῖς γονεῦσι.	οι ὁποῖοι υπακοὺν σε ἐσένα περισσότερο παρά στους γονεῖς τους.
ΣΩ. Ὅμολογῶ, περί γε παιδείας·	ΣΩ: Το ὁμολογῶ, ὅσον ἀφορὰ τουλάχιστον την παιδεία·
τοῦτο γὰρ ἴσασιν ἑμοὶ μεμεληκός.	γιατί το γνωρίζουν ὅτι γι' αὐτό νοιάζομαι.
Περὶ δὲ ὑγείας τοῖς ἰατροῖς μᾶλλον οἱ ἄνθρωποι πείθονται ἢ τοῖς γονεῦσιν·	Οι ἄνθρωποι για την υγεία περισσότερο τους ἰατροὺς υπακοὺν παρά τους γονεῖς·
καὶ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις γε πάντες δήπου οἱ Ἀθηναῖοι	και στις συνελεύσεις του λαοῦ, βέβαια ὅλοι οι Ἀθηναῖοι
τοῖς φρονιμώτατα λέγουσι πείθονται μᾶλλον ἢ τοῖς προσήκουσιν.	υπακοὺν σε αὐτοὺς που λένε τα πιο συνετά παρά στους συγγενεῖς τους.
Οὐ γὰρ δὴ καὶ στρατηγοὺς αἰρεῖσθαι,	Και στρατηγοὺς δεν ἐκλέγετε
οὓς ἂν ἡγῆσθε περὶ τῶν πολεμικῶν φρονιμωτάτους εἶναι;	ὅποιους ἐνδεχομένως θεωρεῖτε ὅτι εἶναι οι πιο συνετοὶ στα στρατιωτικά;
Οὐκοῦν θαυμαστὸν καὶ τοῦτό σοι δοκεῖ εἶναι,	Λοιπὸν, δε σου φαίνεται ὅτι εἶναι και τούτο περίεργο
ἐμὲ τούτου ἔνεκα θανάτου ὑπὸ σοῦ διώκεσθαι,	ὅτι ἐξαιτίας αὐτοῦ ἐκ μέρους σου να ἀντιμετωπίζω κατηγορία που ἐπισύρει την ποινὴ του θανάτου,
ὅτι περὶ τοῦ μεγίστου ἀγαθοῦ ἀνθρώποις, περὶ παιδείας,	επειδὴ δηλαδή για το μεγαλύτερο ἀγαθὸ στους ἀνθρώπους, για την παιδεία,
βέλτιστος εἶναι ὑπὸ πινων προκρίνομαι;	θεωρούμαι ἀπὸ μερικοὺς ὅτι εἶμαι ο καλύτερος;

Ξενοφῶν, Ἀπολογία Σωκράτους 19-21 (διασκευή)

1. Για ποιο θέμα γίνεται η συζήτηση;
2. Τι ρωτά ο Σωκράτης το Μέλητο;
3. Γιατί τον κατηγορεί ο Μέλητος;
4. Με ποια επιχειρήματα στηρίζει ο Σωκράτης την άποψη του;

➔ ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΤΙΣ τίνος, τινός

☐ Αρχαία Ελληνική:

☐ Απλά:

- Πειθώ = θεότητα, προσωποποίηση της πείθουσας ευγλωτίας.
- τὸ πίστωμα = η εγγύηση, το εχέγγυο.
- πιστικός, -ή, -όν = 1. πιστός. 2. πειστικός.

☐ Σύνθετα:

- ἡ πειθανάγκη = βία με το πρόσχημα πειθούς ή παρακλήσεως.
- ἀπειθέω-ῶ = είμαι ανυπάκουος.
- ἀναπειθω = 1. αλλάζω τη γνώμη κάποιου. 2. μεταπείθω, παρασύρω, παραπλανώ.
- παραπείθω = 1. καταπείθω. 2. παραπλανώ, πείθω με απατηλά μέσα.
- εὖπειστος, -ος, -ον = 1. αυτός που πείθεται εύκολα. 2. πιθανός.

☐ Αρχαία / Νέα Ελληνική:

☐ Απλά:

- ἡ πειθώ = η ικανότητα να πείθει κανείς τους άλλους, πειστικότητα.
- πειστικός = αυτός που έχει τη δύναμη, την ικανότητα να πείθει.
- τὸ πείσμα = (α.ε.) επιβεβαίωση. (ν.ε.) έντονη επιμονή.
- πιστεύω = 1. έχω πεποίθηση ή εμπιστοσύνη. 2. δίνω πίστη. 3. δέχομαι κάτι ως αληθινό. 4. νομίζω. 5. είμαι βέβαιος για την ύπαρξη του θεού.
- ἡ πίστις (-η) = 1. παραδοχή. 2. πεποίθηση, εμπιστοσύνη. 3. εμμονή σε αρχές ή δόγματα. 4. αφοσίωση. 5. η θρησκεία στην οποία πιστεύει κανείς. 6. Εμπορική εμπιστοσύνη, το αξιόχρεο, αξιοπιστία.
- πιστός = 1. έμπιστος, αφοσιωμένος. 2. ακλόνητος, σταθερός, επίμονος σε κάτι. 3. ακριβής.
- πιστῶ (ν.ε. πιστώνω) = 1. ανοίγω πίστωση σε κάποιον. 2. δίνω με πίστωση. 3. καταχωρίζω σε λογιστικό βιβλίο ποσό σε πίστωση κάποιου.
- ἡ πιστότης (-τητα) = (α.ε.) ειλικρίνεια. (ν.ε.) η ακρίβεια στην απόδοση ενός πράγματος.
- ἡ πίστωσις (-η) = 1. παροχή χρημάτων με τη μορφή δανείου. 2. Παροχή εμπορευμάτων με μελλοντική πληρωμή. 3. εγγραφή σε λογιστικό βιβλίο ποσού σε χρέωση κάποιου. 4. (μτφ.) πίστωση χρόνου, προθεσμία.
- ὁ πιστωτής = (α.ε.) εγγυητής. (ν.ε.) αυτός που δανείζει χρήματα.
- πιστωτικός = ο αναφερόμενος στην πίστωση, που έχει τον χαρακτήρα πιστώσεως.
- πιθανός = ο λεγόμενος ή θεωρούμενος ως ενδεχόμενος, αληθοφανής. ἡ πιθανότης (-τητα) = η ιδιότητα του πιθανού, το ενδεχόμενο.
- ἡ πεποίθησις (-η) = 1. σταθερή και ακλόνητη βεβαιότητα. 2. ό,τι πιστεύει κανείς.

☐ Σύνθετα:

- πειθαρχῶ = 1. υπακούω στις αρχές ή στους ανωτέρους, είμαι πειθαρχικός. 2. (μτφ.) υπακούω σε κανόνες τάξης, ευρυθμίας.
- ἡ πειθαρχία = 1. υπακοή στις αρχές, σε καθετί που επιβάλλεται από νόμο ή διαταγή. 2. (μτφ.) τάξη, ευρυθμία.
- πειθήνιος = υπάκουος, ευπειθής,
- πιστοποιῶ = 1. βεβαιώνω κάτι ως αληθινό ή όχι. 2. εκδίδω έγγραφο με το οποίο βεβαιώνεται κάτι.
- πιθανολογῶ = παρουσιάζω ή θεωρώ κάτι ως πιθανό.

- ἐμπιστεύω (ν.ε. ἐμπιστεύομαι) = 1. ἔχω ἐμπιστοσύνη σε κάποιον. 2. παραδίδω ή αναθέτω κάτι με ἐμπιστοσύνη. 3. ἐκμυστηρεύομαι.
- μεταπείθω = ἀλλάζω γνώμη σε κάποιον.
- καταπείθω = πείθω κάποιον ἐντελώς.
- διαπιστεύω = διορίζω διπλωματικό ἀντιπρόσωπο σε ξένο κράτος.
- ἀξιόπιστος = αὐτός που ἐμπνέει ἐμπιστοσύνη.
- εὖπιστος = ευκολόπιστος.
- ἡ ἀπείθεια = ἡ ἀνυπακοή.
- ἀπειθής = ἀπειθαρχος, ἀνυπάκουος.

□ Νέα Ἑλληνική:

□ Ἀπλά:

- πειστήριο = ὅ,τι συντελεῖ στη βεβαίωση ἐγκλήματος ή αποδείχνει την ενοχή ή την αθωότητα κατηγορουμένου.
- πειστικότητα = ἡ ιδιότητα του πειστικού.
- πιστευτός = αὐτός τον οποίο είναι δυνατόν να πιστέψει κανείς.
- πεισμώνω = 1. προκαλώ το πείσμα, ἐρεθίζω, ἐξοργίζω. 2. (αμτβ.) κυριεύομαι ἀπό πείσμα, γίνομαι πεισματάρης.
- πεισματάρης = αὐτός που ἔχει πείσμα.

□ Σύνθετα:

- πειθαναγκάζω = ἀναγκάζω κάποιον να υπακούσει, με βία ή ἀπειλές.
- ἐμπιστοσύνη = ἡ ἀπόλυτη πίστη σε κάποιον για τα αἰσθήματά του, την ἐχεμύθεια, την ικανότητα ή ἄλλες του ιδιότητες.
- ἀπειθαρχος = αὐτός που δεν πειθαρχεῖ στους ἀνωτέρους του ή δεν υποτάσσεται σε κανόνες.
- διαπιστευτήριο = ἐγγράφο ή δελτίο που βεβαιώνει την ταυτότητα κάποιου. /
- τα διαπιστευτήρια = το ἐγγράφο με το οποίο ορίζεται διπλωματικός ἀντιπρόσωπος σε ξένη χώρα.

Ενικός ἀριθμός				Πληθυντικός ἀριθμός		
ον.	ἄκων	ἄκουσα	ἄκον	ἄκοντ-ες	ἄκουσαι	ἄκοντ-α
γεν.	ἄκοντ-ος	ἀκούσης	ἄκοντ-ος	ἀκόντ-ων	ἀκουσῶν	ἀκόντ-ων
δοτ.	ἄκοντ-ι	ἀκούση	ἄκοντ-ι	ἄκουσι	ἀκούσαις	ἄκουσι
αιτ.	ἄκοντ-α	ἄκουσαν	ἄκον	ἄκοντ-ας	ἀκούσας	ἄκοντ-α
κλ.	ἄκον	ἄκουσα	ἄκον	ἄκοντ-ες	ἄκουσαι	ἄκοντ-α

Ενικός ἀριθμός	Ενικός ἀριθμός
ον. ὁ ἡ εὐδαίμων τὸ εὐδαιμον	ον. ὁ ἡ σῶφρων τὸ σῶφρον
γεν. τοῦ τῆς εὐδαίμων-ος τοῦ εὐδαιμόν-ος	γεν. τοῦ τῆς σῶφρον-ος τοῦ σῶφρον-ος
δοτ. τῷ τῇ εὐδαίμον-ι τῷ εὐδαιμόν-ι	δοτ. τῷ τῇ σῶφρον-ι τῷ σῶφρον-ι
αιτ. τὸν τὴν εὐδαίμον-α τὸ εὐδαιμον	αιτ. τὸν τὴν σῶφρον-α τὸ σῶφρον
κλ. (ῶ) εὐδαιμον (ῶ) εὐδαιμον	κλ. (ῶ) σῶφρον (ῶ) σῶφρον
Πληθυντικός ἀριθμός	Πληθυντικός ἀριθμός
ον. οἱ αἱ εὐδαιμόν-ες τὰ εὐδαιμόν-α	ον. οἱ αἱ σῶφρον-ες τὰ σῶφρον-α
γεν. τῶν εὐδαιμόν-ων τῶν εὐδαιμόν-ων	γεν. τῶν σῶφρόν-ων τῶν σῶφρόν-ων
δοτ. τοῖς ταῖς εὐδαίμο-σι τοῖς εὐδαίμο-σι	δοτ. τοῖς ταῖς σῶφρο-σι τοῖς σῶφρο-σι
αιτ. τοὺς τὰς εὐδαίμον-ας τὰ εὐδαίμον-α	αιτ. τοὺς τὰς σῶφρον-ας τὰ σῶφρον-α
κλ. (ῶ) εὐδαιμόν-ες (ῶ) εὐδαίμον-α	κλ. (ῶ) σῶφρον-ες (ῶ) σῶφρον-α

Ενικός αριθμός ἐκὼν =με τη θέλησή μου				Πληθυντικός αριθμός			
ὁ ἡ	ἐκὼν	τὸ	ἐκόν	οἱ αἱ	ἐκόντες	τὰ	ἐκόντα
τοῦ τῆς	ἐκόντος	τοῦ	ἐκόντος	τῶν	ἐκόντων	τῶν	ἐκόντων
τῷ τῇ	ἐκόντι	τῷ	ἐκόντι	τοῖς ταῖς	ἐκοῦσι	τοῖς	ἐκοῦσι
τὸν τὴν	ἐκόντα	τὸ	ἐκόν	τοὺς τὰς	ἐκόντας	τὰ	ἐκόντα
(ὦ)	ἐκόν	(ὦ)	ἐκόν	(ὦ)	ἐκόντες	(ὦ)	ἐκόντα

Ενικός αριθμός					Πληθυντικός αριθμός			
ον.	ὁ ἡ	ἀληθῆς	τὸ	ἀληθεῖς	οἱ αἱ	ἀληθεῖς	τὰ	ἀληθῆ
γεν.	τοῦ τῆς	ἀληθοῦς	τοῦ	ἀληθοῦς	τῶν	ἀληθῶν	τῶν	ἀληθῶν
δοτ.	τῷ τῇ	ἀληθεῖ	τῷ	ἀληθεῖ	τοῖς ταῖς	ἀληθέσι	τοῖς	ἀληθέσι
αιτ.	τὸν τὴν	ἀληθῆ	τὸ	ἀληθεῖς	τοὺς τὰς	ἀληθεῖς	τὰ	ἀληθῆ
κλ.	(ὦ)	ἀληθεῖς	(ὦ)	ἀληθεῖς	(ὦ)	ἀληθεῖς	(ὦ)	ἀληθῆ

Ενικός αριθμός					Πληθυντικός αριθμός			
ον.	ὁ ἡ	πλήρης	τὸ	πλήρες	οἱ αἱ	πλήρεις	τὰ	πλήρη
γεν.	τοῦ τῆς	πλήρους	τοῦ	πλήρους	τῶν	πλήρων	τῶν	πλήρων
δοτ.	τῷ τῇ	πλήρει	τῷ	πλήρει	τοῖς ταῖς	πλήρεσι	τοῖς	πλήρεσι
αιτ.	τὸν τὴν	πλήρη	τὸ	πλήρες	τοὺς τὰς	πλήρεις	τὰ	πλήρη
κλ.	(ὦ)	πλήρες	(ὦ)	πλήρες	(ὦ)	πλήρεις	(ὦ)	πλήρη

Ενικός αριθμός					Πληθυντικός αριθμός			
ον.	ὁ ἡ	συνήθης	τὸ	σύνηθες	οἱ αἱ	συνήθεις	τὰ	συνήθη
γεν.	τοῦ τῆς	συνήθους	τοῦ	συνήθους	τῶν	συνήθων	τῶν	συνήθων
δοτ.	τῷ τῇ	συνήθει	τῷ	συνήθει	τοῖς ταῖς	συνήθεσι	τοῖς	συνήθεσι
αιτ.	τὸν τὴν	συνήθη	τὸ	σύνηθες	τοὺς τὰς	συνήθεις	τὰ	συνήθη
κλ.	(ὦ)	σύνηθες	(ὦ)	σύνηθες	(ὦ)	συνήθεις	(ὦ)	συνήθη

1. Να συμπληρώσετε τα κενά των παρακάτω προτάσεων με τον κατάλληλο τύπο του επιθέτου της παρένθεσης.

- α. Οἱ νέοι γίνονται **σώφρονες** (σώφρων).
- β. Οἱ ἑπτὰ σοφοὶ ἦσαν **ἐπιφανεῖς** ἄνδρες (ἐπιφανής).
- γ. Οἱ Ἀθηναῖοι μετεῖχον τῶν **συνήθων** ἐορτῶν (συνήθης).
- δ. Τοῦτο ἐδόκει αὐτοῖς **ἀσφαλές** καταφύγιον εἶναι (ἀσφαλής).
- ε. Νοῦς ὑγιῆς ἐν σώματι **ὑγιεῖ** (ὑγιής).
- στ. Χρὴ τοὺς νέους **φιλομαθεῖς** εἶναι (φιλομαθής).
- ζ. Οἱ Ἀθηναῖοι ἐπίστευον πολλάκις τοῖς **ἄφροσι** ῥήτορσι (ἄφρων).
- η. **Ἐπιμελέσι** ἀνθρώποις πάντα κατορθωτά ἐστίν (ἐπιμελής).
- θ. Οἱ **ἐλεήμονες** ἄνδρες σπάνιοί εἰσι (ἐλεήμων).
- ι. Κατοικοῦμεν ἐν **ἀσφαλεῖ** καὶ **εὐώδει** τόπῳ. νήσω (ἀσφαλής, εὐώδης).

2. Να μετατρέψετε τις προτάσεις στον άλλο αριθμό.

- α. Οἱ Σπαρτιάται εὐδαίμονες ἐλογίζοντο.
α. **Ὁ Σπαρτιάτης εὐδαίμων ἐλογίζετο.**

β. Ὁ φιλόσοφος ὠνόμασεν αὐτοὺς εὐδαίμονας.

β. **Οἱ φιλόσοφοι ὠνόμασαν αὐτόν εὐδαίμονα.**

γ. Ὁ ἀνὴρ ἦν ἐπιφανοῦς πατρός.

γ. **Οἱ ἄνδρες ἦσαν ἐπιφανῶν πατέρων.**

ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ	ὁ	ἐπιφανῆς ἀνὴρ	οἱ	ἐπιφανεῖς ἄνδρες
ΓΕΝΙΚΗ	τοῦ	ἐπιφανοῦς ἀνδρός	τῶν	ἐπιφανῶν ἀνδρῶν
ΔΟΤΙΚΗ	τῷ	ἐπιφανεῖ ἀνδρί	τοῖς	ἐπιφανέσι ἀνδράσι
ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ	τόν	ἐπιφανῆ ἀνδρα	τούς	ἐπιφανεῖς ἄνδρας
ΚΛΗΤΙΚΗ	ὦ	ἐπιφανές ἄνερ	ὦ	ἐπιφανεῖς ἄνδρες

3. Να αναγνωρίσετε τα εἶδη των αντωνυμιῶν στις παρακάτω προτάσεις.

α. Τί ἄρα ὁ Σόλων ἐρεῖ;

β. Γυνή τις ἦλθεν εἰς τὸν Κύριον.

γ. Κλέαρχος ἔπραξε καὶ ἄλλα ἅττα ἄτοπα.

δ. Ἦλθόν τινες στρατιῶται αἰτοῦντες σῆτον.

ε. Τίνα καιρὸν βελτίω ζητεῖτε.

στ. Τῶν πολεμίων τινὰς οἱ Ἕλληνες ἀπέκτειναν.